

[Aage Fogh.]

dighed for landbruget, således at den enkelte landmand, der ønsker at forbedre sine stalde, som jo i mange tilfælde ikke har været ændret i undertiden op til 100 år, nu kunne foretage en gennemgribende forbedring af dem, så at de virkelig kom til at danne ramme om de gode dyr, der dog er grundlag for hele smørproduktionen.

Når jeg nævner det, er det, fordi vi indenfor andre organisationer, som jeg har haft med at gøre, når jeg har arbejdet med disse ting, har overvejet, om man muligvis kunne optage det arbejde, men vi har ikke ment, at tiden endnu var til det. Hvis man fra det offentliges side kunne sige til landmændene, at det eneste, der er tale om, er, at de kan få de nødvendige penge til en lav rente, men at de må yde garanti for, at staten får pengene tilbage — det er ingen gave fra staten, men kun spørgsmål om udlån til lav rente til dette vigtige, betydningsfulde formål —, tror jeg, det ville være forsvarligt, og jeg tror, det ville gavne økonomien mere, end hvis man ydede penge til mejerierne, navnlig når man hører, at de, der har nærmest tilknytning dertil, går så voldsomt derimod, således som det ærede medlem hr. Peder Christensen, der, såvidt jeg ved, er formand for Ålborg amts mejeriforening. Man skulle tro, de skulle tvinges til det, men det er da ganske frivilligt, såvidt jeg har forstået forslaget. Når der er så stor uvilje mod det, tror jeg, der i vide kredse indenfor landbruget ville være stor tilfredshed med, at den enkelte landmand kunne få lov til at anvende midlerne på den måde, jeg her har skitseret, men selvfølgelig også på et sådant grundlag, at man kunne garantere, at pengene kom hjem igen. Da staten har disse penge ganske rentefrit, er det ikke noget offer fra statens side, såvidt jeg kan se.

Formanden: Det ærede medlem hr. Bjørner har ordet for en kort bemærkning.

Bjørner: Jeg beklager, at jeg var forhindret af udvalgsarbejde i at være tilstede i salen, da det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard vendte sig med bemærkninger mod mig og det, jeg har sagt. Jeg har ikke opfattet det således, at disse midler blev påtvunget erhvervene, det har jeg heller ikke givet udtryk for i min tale i går. Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard mente, at det havde været mere betimeligt, om jeg havde vendt mig mod de amerikanske toldlove. Dertil vil jeg blot sige, at det har jeg gjort i skrift og tale, hvor jeg har fundet det passende, også i USA. Det er længe siden, jeg

var der, ganske vist, det var i 1939, men da blev mine udtalelser refereret, og jeg kan henvise til „New York Herald Tribune“ for 28. august 1939. Jeg ved ikke, om det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard på steder, hvor det er passende, har forsøgt at gøre sin indflydelse gældende med hensyn til de amerikanske toldlove. Jeg har gjort det, så godt jeg formåede.

Landbrugsministeren (Bording): De ærede ordførere hr. Teichert og hr. Bertel Dahlgaard har anbefalet forslaget, og det forstår jeg også, at det ærede medlem hr. Aage Fogh gør, selvom han kunne tænke sig en anden udgang, hvis forslaget her ikke kan gennemføres. Jeg takker for denne tilslutning. Jeg tror, det er første gang, jeg har mødt en sådan modstand, som her er kommet frem, ikke mindst fra venstres side, men også fra konservativ side, når jeg har fremsat et forslag om støtte til landbruget. Jeg tror nok, jeg har fremsat i snesevis af forslag om statsstøtte, billige lån og tilskud til landbruget efter ønske fra kredse i landbruget, men aldrig nogensinde har jeg mødt så voldsom en modstand som her; tværtimod, det er i virkeligheden næppe nogensinde før sket, at man er gået imod sådanne forslag.

Det ærede medlem hr. Peder Christensen udtalte, at det kunne ikke falde bønderne ind, at staten skulle støtte mejeribrugene. Jeg må hertil sige, at det er bønderne, der har anmodet om at få forslaget gennemført. Og til udtalelsen om, at regeringen vil lokke mejeribrugene med slikkepinde, vil jeg sige, at det er ikke regeringen, der har taget initiativet til forslagens fremsættelse, det er fra mejeribrugene og landbruget, initiativet er kommet. Det ærede medlem sagde om ministeriet, at det ønskede at blande sig i mejeriernes dispositioner. Ingenlunde, det står der ikke noget som helst om i forslaget. Der står, at hvis der kommer en anmodning fra mejeriernes fællesorganisation til staten om at yde et billigt lån til et sådant rationaliseringsarbejde, vil staten imødekomme et sådant ønske.

Det ærede medlem sagde til slut, at spørgsmålet var, om det var bønderne selv, der skulle bestemme formen for mejeribrugene i fremtiden, eller det var staten. Ingen kan ud af dette forslag udlede, at det bliver staten, der kommer til at dirigere mejeribrugene i fremtiden, tværtimod; det hele er en frivillig sag, udviklingen vil komme til at foregå i det tempo, som mejerierne, som landbruget selv ønsker og ikke på nogen som helst anden måde. Ingen vil få mig til at gennemføre en lov, der skal tvinge landbruget ind i sådanne